

199368 - Ölen kimse için haccetmek mi, yoksa onun hac masraflarını sadaka-i câriyeye harcamak mı daha fazîletlidir?

Soru

Yetmiş yaşında hac farîzasını edâ eden bir adam, maddî imkânı olmadığından dolayı hac farîzasını edâ edemediği için haccetmek istiyor.

Yine, hac masraflarını kendi malından ödeme imkânı bulamadığı için hac farîzasını edâ edemediği için haccetmek istiyor. Fakat kocası, o hayattayken onun hac masraflarını ödeyecek imkâna sahipti.

Sağlık durumu ve yaşının ilerlemiş olması sebebiyle bu kimse için önce annesinin, sonra da hanımının yerine haccetmesi mi daha fazîletlidir, yoksa annesi ve hanımının adına niyet edip bu hac masraflarını sadaka-i câriyeye harcaması mı daha fazîletlidir?

Detaylı cevap

İnsanın anne ve babasına ve hanımının güzel hatırasına yapabileceği iyiliklerden birisi de, onların cennetteki derecelerinin yükseltilmesi ve onların, ölümlerinden sonra sevâplarının artmasına sebep olacak ameller için çalışmasıdır.

Soruyu soran kimse, onlar adına haccetmek veya tasadduk etmek arasında tercih etmekte zorlanırsa, ona, haccı biran önce edâ etmesini tavsiye ederiz. Buna göre ya bizzat kendisi ya da haccı edâ etmeye gücü yetmiyorsa, annesi ve hanımı adına haccı edâ edecek kimsenin hac masraflarını vermek sûretiyle önce annesi, sonra da hanımı adına haccı edâ etmelidir. Çünkü haccın ecri çok büyüktür. Onlar hayatta iken gençliklerinin bir döneminde, hacca güçleri yettiği halde hac farîzasını edâ etmedikleri için hac farîzası onların zimmetlerinde kalmış olabilir. Aynı yılda kendisi veya gücü yetiyorsa, iki kişinin hac masraflarını karşılayarak onların adına haccı edâ etmelerini sağlayarak yükümlülükten onları kurtarırsa, bu daha güzel olur.

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymin'e -Allah ona rahmet etsin-:

"Ölen kimse için hac mı daha fazîletlidir, yoksa hac masraflarını, muhtaç kimselere sadaka olarak vermek mi daha fazîletlidir?" diye sorulmuş, bunun üzerine o şöyle cevap vermiştir:

"Ölen kimse, hac farîzasını edâ etmemişse, onun adına haccetmesi için birisini vekil tayin etmek, şüphesiz daha fazîletlidir. Çünkü farzı edâ etmektedir. Fakat hac, nâfile bir hac ise, burada maslahata bakılır. Eğer insanlar çok muhtaç ve şiddetli bir açlık hâlinde iseler, sadaka daha fazîletlidir. Böyle bir durum yoksa, hac daha fazîletlidir." "Mecmû' Fetâvâ İbn-i Useymin", c: 21, s: 263

Ayrıca hac farîzasını edâ ettikten sonra elinde mal kalır veya Allah Teâlâ kendisine bol rızık verir de onlar adına sadaka vermek isterse, malı az da olsa, sadaka-i câriyeye tasadduk etsin. Bir câmi veya mescit yapımına katkıda bulunmak veya bir kuyu açtırmaya katkıda bulunmak veyahut da muhtaç kimseler için bir vakıf yaptırmak sûretiyle, kendisini, annesini ve hanımını sadaka-i câriyeye ortak edebilir.

Uyarı:

Soruda geçen: "Fakat kocası, o hayattayken onun hac masraflarını ödeyecek imkâna sahipti." Sözünden dolayı burada kendisine şu konuyu açıklamak isteriz:

Kocanın, zengin de olsa, hanımının hac masraflarını üstlenmesi kendisine farz değildir. Bu, kocanın, karşılığında ecir kazanacağı müstehap bir davranış olup karı-koca arasındaki güzel geçimin tamamındandır. Koca bunu yapmamışsa, günahkâr olmaz.

Bu konuda daha faydalı bilgi için ([8916](#)) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.